

มิติเชิงประชาสังคมขององค์กรทางศาสนาในการช่วยเหลือผู้อพยพ

ศุภกานต์ แก้วภิรา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

oum.suphakan@gmail.com

DOI: 10.14456/tujournal.2018.21

บทคัดย่อ

ปัจจุบันมีผู้อพยพย้ายถิ่นอาศัยอยู่ภายในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก องค์กรพัฒนาเอกชนของพระศาสนาจักรคาทอลิกถือเป็นองค์กรหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือให้การสงเคราะห์ และบริการงานด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสังคม ในการศึกษามิติเชิงประชาสังคมขององค์กรทางศาสนาในการช่วยเหลือผู้อพยพภายในประเทศไทย มีกรณีศึกษา คือ ศูนย์คาทอลิกนักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น ศูนย์มาริสต์เพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น และศูนย์คาทอลิกนักบุญยออาคิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น

ในบทความนี้ จะมุ่งอธิบายผลการวิจัยในประเด็นของอุดมการณ์ในการจัดสร้างและการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในรูปแบบเชิงประชาสังคม และรูปแบบการจัดกิจกรรมเชิงประชาสังคมต่อผู้อพยพภายในศูนย์ฯ ผ่านวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เพื่อนำมาสู่การพัฒนาหรือการสนับสนุนกิจกรรมภาคประชาสังคมในการช่วยเหลือผู้อพยพต่อไป

อุดมการณ์ในการจัดตั้งแต่ละศูนย์เกิดจากการที่ต้องการจะจัดกิจกรรมเชิงประชาสังคมขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้อพยพที่อยู่ในบริเวณ จ. สมุทรสาคร ในการทำงานด้านประชาสังคมของแต่ละบุคคลจะมีอุดมการณ์หลักในการทำงานที่คล้ายคลึงกัน คือ มุ่งหมายที่จะช่วยเหลือคนด้อยโอกาส เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและสังคมในอนาคตให้เข้มแข็งขึ้น ซึ่งหลักคำสอนทางศาสนาถือเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการกล่อมเกลาจิตใจให้ผู้คนเข้ามาทำงานเชิงประชาสังคมการทำงานภายในองค์กรเพื่อทำกิจกรรมเชิงประชาสังคมนั้น จะเป็นการประสานความร่วมมือกันของหลายบุคคล และหลายภาคส่วนเข้าด้วยกัน ผ่านการปลูกฝังด้านความคิดจากกระบวนการขัดเกลาทางศาสนา และในส่วนของการจัดกิจกรรมภายในศูนย์ต่าง ๆ นั้น จะแบ่งออกเป็น 5 กิจกรรมด้วยกัน คือ การจัดการเรียนการสอนเด็ก การจัดกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการเรียนของเด็ก การจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ การจัดตรวจสุขภาพประจำปี และการจัดกิจกรรมตามวันสำคัญต่าง ๆ

[วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 37 ฉบับที่ 3 พ.ศ.2561]

คำสำคัญ: ภาคประชาสังคม, รูปแบบขององค์กรทางศาสนาในการช่วยเหลือผู้อพยพ, การช่วยเหลือผู้อพยพ

The role of religious civil society organizations in supporting migrants

Suphakan Kaewpira

Master of Public Administration, Faculty of Political Science

Thammasat University

oum.suphakan@gmail.com

DOI: 10.14456/tujournal.2018.21

Abstract

Currently, there are many immigrants living in Thailand. The Catholic Church's non-governmental organization is one that has played a major role in helping. Provide relief services and solutions to various social development. In the dimension of civil society organizations, religious organizations in assisting refugees in Thailand, there is a case study for St. Ann Catholic Center for Migrants, Marist Center for Migrants and St. Joachim Catholic Center for Migrants

This article will explain the results of research on issues of ideology in the construction and operation. In civil society and organization activities of civil society towards the immigrants, via qualitative research methods to bring into the development or support of the civil society to help the immigrants.

Ideology in organization plays crucial part in organizing civil society activities to assist the refugees in Samut Sakorn. In the civil service, individuals have a similar ideology in their work, aiming to help the underprivileged. To enhance the quality of life and society in the future to strengthen. Religious doctrine is an important part of the mind-building process for people to work in civil society. This will be the coordination of many parties. Through cultivated ideas from the religious process. In the center of activities are divided into five activities are teaching children, activities other than children's classes, adult Learning, annual health checkup and activities on various important dates

[Thammasat Journal, Volume 37 No. 3, 2018]

Keywords: Civil Society, Civil society organizations, Supporting migrants

บทนำ

ปัจจุบันมีผู้อพยพย้ายถิ่นอาศัยอยู่ภายในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และยังมีผู้อพยพอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้ขึ้นจดทะเบียนรับใบอนุญาตทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย อีกทั้งยังมีเด็กอพยพที่ติดตามมากับครอบครัวผู้ปกครองหรือเกิดในประเทศไทยอีกเป็นจำนวนไม่น้อย ทำให้เกิดปัญหาสำคัญต่าง ๆ ขึ้นตามมา ไม่ว่าจะเป็น สถานะทางกฎหมายของเด็กที่เป็นผู้ติดตาม การไม่ได้รับการศึกษา หรือการปกป้องคุ้มครองเด็กที่ดี การเข้าเป็นแรงงานเด็กก่อนวัยอันควร เป็นต้น หลังจากที่ผู้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ภายในประเทศไทยแล้ว จะมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นเป็นอย่างมากสำหรับตัวผู้อพยพเอง ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ซึ่งถือว่าตกอยู่ในสภาวะการณ์ที่เสี่ยง ไม่มีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน อาจถูกแสวงหาประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เนื่องจากการรู้ไม่เท่าทันสังคม ไม่สามารถเข้าถึงกลไกการคุ้มครองสิทธิจากทางรัฐบาล ปัญหาการใช้ภาษาในการสื่อสารภายในประเทศไทย หรือการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรได้รับ

จากสถานการณ์ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าองค์กรพัฒนาเอกชนในประเทศไทยได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือผู้อพยพและพัฒนาสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งองค์กรพัฒนาเอกชน (non governmental organizations : NGOs) หมายถึง องค์กรที่เป็นอิสระ อยู่นอกระบบราชการ และไม่ใช่องค์กรธุรกิจที่แสวงหากำไร มีการก่อตั้งและดำเนินการโดยกลุ่มบุคคลที่มีเป้าหมายร่วมกัน มีบทบาทการทำงานภาคประชาชนหรือประชาสังคมในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม โดยองค์กรเอกชนเหล่านี้จะมีสถานภาพทางกฎหมายโดยการจดทะเบียนเป็นมูลนิธิสมาคม หรืออาจเป็นการรวมตัวกันโดยไม่จดทะเบียนก็ได้ (ศรีสุวรรณ จรรยา, 2550)

องค์กรพัฒนาเอกชนของพระศาสนาจักรคาทอลิกถือเป็นองค์กรหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือ ให้การสงเคราะห์ และบริการงานด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสังคม มีการจัดตั้งโครงการต่าง ๆ ขึ้น เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาบุคคลเป็นจำนวนมากให้ได้รับสิทธิมนุษยชน สิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และยังได้เข้ามามีส่วนช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เชิงประชาสังคมให้กับผู้อพยพ ที่ถือว่ายังคงเป็นปัญหาในปัจจุบันสำหรับประเทศไทยและภาครัฐไม่สามารถเข้ามามีการจัดการปัญหานี้ได้ทั้งหมด การจัดตั้งศูนย์การเรียนการสอนเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นขึ้นมานั้น ถือเป็นการช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคลให้มีความเท่าเทียมกัน เป็นการพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ ให้แก่ผู้อพยพ อีกทั้งยังพัฒนาผู้ด้อยโอกาสในสังคมไทยให้สามารถเข้าถึงการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

ศูนย์คาทอลิกนักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น เป็นศูนย์หนึ่งของศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกที่เข้ามามีการจัดการให้บริการกิจกรรมต่าง ๆ เชิงประชาสังคมให้กับผู้อพยพย้ายถิ่นที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย เน้นการบริการทางด้านการศึกษาเป็นหลัก ถูกจัดตั้งขึ้นโดยองค์กรเอกชนทาง

ศาสนา เป็นหนึ่งในโครงการพัฒนาของคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนา (ฝ่ายสังคม) โดยขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ฯ ตั้งอยู่บริเวณโบสถ์นักบุญอันนา ท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในการดูแลของโบสถ์นักบุญอันนา จ.สมุทรสาคร นอกจากศูนย์คาทอลิกนักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นแล้ว ยังมีอีก 2 ศูนย์ด้วยกันที่อยู่ภายใต้การดูแลของโบสถ์นี้ คือ ศูนย์มาริสต์เพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น และ ศูนย์คาทอลิกนักบุญยออาгимเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์ต่าง ๆ นี้ขึ้น คือ เพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านมนุษยธรรมสำหรับผู้อพยพ เช่น การให้การศึกษา การดูแลสุขภาพอนามัย การจัดกิจกรรมตามวันสำคัญต่าง ๆ หรือวันเทศกาล เป็นต้น ถือเป็นพันธกิจในงานด้านสังคมในการปฏิบัติความรักต่อเพื่อนพี่น้อง คนด้อยโอกาส คนชายขอบสังคม และคนพลัดถิ่น

การศึกษามิติเชิงประชาสังคมขององค์กรเอกชนทางศาสนาในการช่วยเหลือผู้อพยพ มีกรณีศึกษาศูนย์คาทอลิกนักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น ศูนย์มาริสต์เพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น และ ศูนย์คาทอลิกนักบุญยออาгимเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น การศึกษาค้นคว้าใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักในการดำเนินงานขององค์กรจำนวน 3 คน คือ เจ้าอาวาสโบสถ์นักบุญอันนา 1 คน ผู้ดูแลและประสานงานศูนย์อพยพทั้ง 3 ศูนย์ จำนวน 1 คน และผู้ทำงานในฝ่ายสังคมภายใต้การดูแลของคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนา จำนวน 1 คน ในบทความนี้จะกล่าวถึงผลการวิจัยในประเด็นของอุดมการณ์ในการจัดสร้างและการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในรูปแบบเชิงประชาสังคม และรูปแบบการจัดกิจกรรมเชิงประชาสังคมต่อผู้อพยพภายในศูนย์ฯ

แนวคิดภาคประชาสังคมกับการดำเนินงานขององค์กรศาสนา

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการที่ผู้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ภายในประเทศไทยนั้น ผู้อพยพย้ายถิ่นต้องมีการดำเนินชีวิตอย่างยากลำบากในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในการด้านเศรษฐกิจ ด้านที่พักอาศัย ด้านการศึกษา หรือด้านชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งงานศึกษาที่เกี่ยวกับมิติเชิงประชาสังคมขององค์กรเอกชนทางศาสนาในการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือผู้อพยพภายในประเทศไทยนั้นยังไม่มีโดยตรง แต่โดยมากแล้วจะเน้นเฉพาะในด้านขององค์กรพัฒนาเอกชนในการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษาของผู้อพยพที่อาศัยอยู่ภายในประเทศไทย ซึ่งการศึกษาถือเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิต เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อพยพสำหรับการใช้ภาษาในการสื่อสาร อีกทั้งเด็กที่เป็นผู้ติดตามก็ควรได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่ออนาคตในภายภาคหน้าของตัวเอง แต่ผู้อพยพที่อาศัยอยู่ภายในประเทศไทยนั้นกลับไม่ได้รับสิทธิทางการศึกษาแบบที่ควรจะเป็น

ผู้ศึกษาจะทำการหิบบกแนวคิดเรื่องประชาสังคม หรือ Civil Society มาอธิบายเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรทางศาสนาในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อพยพ ทั้งนี้ แนวคิดเรื่องประชาสังคมเป็นแนวคิดที่กว้างขวาง การพยายามที่จะทำความเข้าใจแนวคิดประชาสังคมนั้น มักจะมีความเกี่ยวโยงระหว่างความสัมพันธ์ของรัฐและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสัมพันธ์ที่ดำรงอยู่ในบริบทของความเป็นสมัยใหม่ อีกทั้งประชาสังคมยังมีการเชื่อมโยงเข้ากับการดำรงอยู่ของรัฐประชาธิปไตยและพัฒนาการของประชาธิปไตยภายในรัฐนั้น ๆ ประชาสังคมจึงมีความผูกพันกับกระบวนการทำให้เป็นประชาธิปไตยอย่างใกล้ชิด มีการถูกให้ความหมายที่แตกต่างกันออกไปหลากหลายรูปแบบ และยังไม่มีความเป็นเอกฉันท์ ขึ้นอยู่กับทัศนะของผู้ศึกษาแต่ละบุคคล ซึ่งในนักวิชาการของไทยได้ให้ความหมายเกี่ยวกับแนวคิดประชาสังคมที่สำคัญในบริบท เงื่อนไขไว้หลายรูปแบบ ดังนี้

1.) ดร.อนุก เหล่าธรรมทัศน์ ได้ให้ความหมายของประชาสังคมที่ครอบคลุมทุกชนชั้นของสังคม อธิบายว่า ประชาสังคม หมายถึง เครือข่าย กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ สถาบัน และชุมชนที่มีกิจกรรมหรือมีการเคลื่อนไหวอยู่ระหว่างรัฐกับปัจเจกชน ประชาสังคมดำรงอยู่ในความสัมพันธ์ระหว่างของ 3 ส่วน คือ รัฐ ประชาสังคม และปัจเจกชน ที่เป็นอิสระต่อกัน แต่มีสายใยที่เกี่ยวข้องกัน มีความขัดแย้งหรือคัดค้านกันและกันได้ แต่ก็มีด้านที่ปรองดองสามัคคีกันด้วย เน้นเรื่องความสมานฉันท์และความร่วมมือในภาคประชาสังคมมากกว่าการดูที่ความแตกต่างหรือความแตกแยกภายใน ซึ่งประชาสังคมไม่ได้หมายถึงเพียงแค่ความเป็นชุมชนของสังคมชนบท แต่รวมถึงคนชั้นกลางภาคเมืองที่ไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเป็นเครือญาติหรือเป็นแบบคูนหน้า แต่เป็นความผูกพันของผู้คนที่หลากหลายบนฐานแห่งความร่วมมือและการแสวงหาการมีส่วนร่วม และด้วยสำนึกที่มีต่อความเป็นพลเมือง ซึ่งให้ความสำคัญกับกลุ่มหรือองค์กรที่เกิดจากการที่ 1) คนแปลกหน้า 2) มารวมตัวกันอย่างสมัครใจ สามารถเข้าหรือออกจากสมาชิกภาพของกลุ่มหรือองค์กรนั้นได้อย่างเสรี และ 3) การทำงานในองค์กรหรือกลุ่มนั้นต้องเป็นไปอย่างเท่าเทียมกัน (อนุก เหล่าธรรมทัศน์, 2545)

2.) นพ.ชูชัย ศุภวงศ์ ได้ให้ความหมายของประชาสังคมไว้อย่างกว้าง ซึ่งได้อธิบายว่าประชาสังคม หมายถึง การที่ผู้คนในสังคมเห็นวิกฤตการณ์หรือสภาพปัญหาในสังคมที่สลัดซับซ้อนยากแก่การแก้ไข มีวัตถุประสงค์ร่วมกันซึ่งนำไปสู่การก่อจิตสำนึกร่วมกัน มารวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือองค์กร ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน หรือภาคประชาชน ในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนกัน (partnership) เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา หรือกระทำการบางอย่างให้บรรลุวัตถุประสงค์ ด้วยความรัก ความสมานฉันท์ ความเอื้ออาทรต่อกัน ภายใต้ระบบการจัดการโดยมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย (ชูชัย ศุภวงศ์, 2540)

3.) ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม อธิบายว่า ประชาสังคม หมายถึง สังคมที่ประชาชนทั่วไปต่างมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของประชาชน โดยอาศัยองค์กร กลไก กระบวนการ และกิจกรรมอันหลากหลายที่ประชาชนจัดขึ้น โดยนัยยะของความหลากหลายขององค์กรนี้ ไม่ว่าจะเป็น กลุ่ม องค์กร ชมรม สมาคม ล้วนแต่มีบทบาทสำคัญต่อการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จึงเปรียบเสมือนเป็น “สังคม” ของ “ประชา” หรือ Society ของ Civil อีกทั้งยังได้เสนอว่า ประชาสังคมนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ไม่ใช่ภาครัฐ ดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย และไม่ใช่ภาครัฐกิจ โดยมุ่งหวังผลกำไรเป็นสำคัญ (อนุชา พวงสาส์, 2541)

4.) ศ.นพ.ประเวศ วะสี อธิบายว่า คำที่ใช้เรียกประชาสังคมมีหลายคำทั้งทางภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เช่น Civil Society, Civility, Community Building ในส่วนของภาษาไทย เช่น คำว่า ความเป็นชุมชน ความเข้มแข็งของสังคม ประชาสังคม เป็นต้น ซึ่งสามารถนิยามคำว่า ประชาสังคมได้ว่า ประชาสังคม คือ การที่ประชาชนจำนวนหนึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีอุดมคติร่วมกัน หรือมีความเชื่อร่วมกันในบางเรื่อง มีการติดต่อ หรือการรวมกลุ่มกัน จะอยู่ห่างกันได้ มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีเรื่องจิตใจเข้ามาด้วย มีความรัก มิตรภาพ การเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำ และการปฏิบัติบางสิ่งบางอย่าง และมีการจัดการในระดับกลุ่ม (ชูชัย ศุภวงศ์, 2539)

5.) อนุสรณ์ ลิ้มมณี อธิบายว่า ประชาสังคมมีลักษณะเป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ที่เกิดจากการรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจของประชาชนเพื่อวัตถุประสงค์หนึ่ง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการรักษาประโยชน์เฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่ม และการผลักดันเป้าหมายบางประการ การรวมตัวเป็นประชาสังคมที่ว่านี้ อาจจะมีได้หลายรูปแบบ แต่ในสังคมสมัยใหม่ เครือข่ายความสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าวจะเปิดเผยตนเองออกมาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น องค์กรอาสาสมัคร สหภาพแรงงาน กลุ่มผลประโยชน์ และขบวนการทางสังคม นอกจากประชาสังคมในสังคมสมัยใหม่ จะมีบทบาทในการเชื่อมโยงระหว่างรัฐกับสังคมภายในแล้ว ยังมีส่วนสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างสังคมของตนเองกับสังคมอื่น ๆ อีกด้วย (อนุสรณ์ ลิ้มมณี, 2542)

จากการให้ความหมายและแนวคิดข้างต้น จะเห็นได้ถึงความต่าง ความเหมือน และการวางน้ำหนักในการอธิบายที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจากที่ทำการรวบรวมความหมายของแนวคิด ประชาสังคม ผู้ศึกษาสามารถสรุปและอธิบายแนวคิดประชาสังคมได้ว่า ประชาสังคม หมายถึง พื้นที่ที่ประชาชนมีส่วนในการแสดงบทบาทต่าง ๆ ซึ่งจะอยู่นอกเหนืออำนาจของรัฐ แต่อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย กลุ่มผู้ที่มารวมตัวอาจมีวัฒนธรรม อายุ เพศ เชื้อชาติ วิถีชีวิตที่หลากหลายหรือแตกต่างกัน แต่มีการรวมตัวกันเพื่อกระทำการบางอย่างที่มีเป้าหมายหรือมีจิตสำนึกบางอย่างร่วมกัน เพื่อปฏิบัติกิจกรรมบางอย่างภายใต้ระบบการจัดการร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็น สร้างเอกลักษณ์ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ผ่านการประสานความร่วมมือซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นเครือข่ายย่อย ๆ ภายในองค์กรและ

องค์กรอื่น ๆ ภายนอก และการรวมตัวนี้อาจก่อให้เกิดพลังที่สามขึ้น นอกเหนือจากอำนาจรัฐและอำนาจธุรกิจ

วีรบุรุษ วิสารทสกุล และ อนุชา พวงสำลี (2541) ได้ทำการแบ่งลักษณะและองค์ประกอบของประชาสังคมออกเป็น ลักษณะของประชาสังคม 5 ประการ และองค์ประกอบของประชาสังคม 8 ประการ สามารถอธิบายสรุปได้ ดังนี้

ตาราง 1 องค์ประกอบและลักษณะของประชาสังคม

ลักษณะ	องค์ประกอบ
มีความหลากหลาย	มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน
มีความเป็นชุมชน	มีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง
สำนึกสาธารณะหรือจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม	มีความเป็นธรรมชาติที่ไม่ใช่การแต่งตั้ง
มีกิจกรรมและความต่อเนื่อง	มีความรัก ความเอื้ออาทร สมานฉันท์
มีเครือข่ายและการติดต่อสื่อสาร	มีองค์ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้
	มีการเรียนรู้จากการปฏิบัติหรือการทำกิจกรรมร่วมกัน
	มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างต่อเนื่อง
	มีระบบการจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวไปข้างต้นเกี่ยวกับลักษณะและองค์ประกอบของประชาสังคม แสดงให้เห็นว่าองค์กรพัฒนาเอกชนในสังคมไทยเป็นองค์ประกอบที่มีบทบาทคล้ายภาคประชาสังคม ซึ่งองค์กรพัฒนาของพระศาสนจักรคาทอลิกถือเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมไทย อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของภาคประชาสังคม กล่าวคือ องค์กรทางศาสนานั้นมีความหลากหลายในด้านพื้นที่ มีการรวมตัวกันโดยมีจุดศูนย์รวมใจอยู่ที่พระศาสนจักร รวมตัวกันจนกลายเป็นองค์กรขนาดใหญ่ในระดับประเทศไปจนถึงระดับนานาชาติ สามารถเชื่อมต่อและติดต่อสื่อสารผ่านกันได้ทั้งบุคคลภายในองค์กรและประสานงานติดต่อกับองค์กรต่าง ๆ ภายนอก อีกทั้งภายในองค์กรยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันอย่างหลากหลาย ส่งผลให้เกิดองค์กรขนาดย่อยที่

หลากหลาย ซึ่งองค์กรหรือกิจกรรมที่จัดตั้งขึ้นมา เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือด้านประชาสังคมให้กับมนุษยชนและช่วยเหลือสังคม ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือประชาชนให้ได้รับการบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ การให้ได้รับสิทธิทางด้านสวัสดิการสังคม การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การต่อต้านความรุนแรงในครอบครัว รวมไปถึงการได้รับสิทธิทางด้านการศึกษา

องค์กรพัฒนาเอกชนจึงถือเป็นส่วนหนึ่งของภาคประชาสังคมที่เข้ามาทำหน้าที่เติมเต็มและพัฒนาสังคมให้มีความเข้มแข็งและเสริมสร้างสิทธิมนุษยชนในทุกด้านให้มากขึ้น กล่าวคือ องค์กรพัฒนาเอกชนของพระศาสนจักรคาทอลิกได้เข้ามาช่วยเหลือ โดยจัดกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่ผู้อพยพย้ายถิ่นที่อาศัยอยู่ภายในประเทศไทย เนื่องจากผู้อพยพไม่สามารถเข้าถึงสิทธิทางต่าง ๆ ภายในประเทศไทยได้ เพราะข้อจำกัดหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น สิทธิในการเข้าถึงการดูแลสุขภาพ สิทธิในการเข้าถึงการศึกษา เป็นต้น อีกทั้งปัญหาดังกล่าวทางภาครัฐยังไม่สามารถเข้ามาจัดการปัญหาได้ทั้งหมด ทำให้องค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือสังคมและให้การศึกษาแก่เด็กอพยพ ยกตัวอย่างเช่น องค์กรพัฒนาเอกชนทางศาสนาอย่างศูนย์คาทอลิกนักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น ศูนย์มาริสต์เพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น และศูนย์คาทอลิกนักบุญยออาคิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น ซึ่งเป็นศูนย์ที่เข้ามาจัดการศึกษาและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เชิงประชาสังคมให้กับผู้อพยพทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เพื่อให้ได้รับสิทธิและสามารถเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ที่ควรได้รับหรือที่ถูกละเลย สามารถใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทยได้อย่างปกติสุขโดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ

อุดมการณ์ในการจัดสร้างและการดำเนินงานในรูปแบบเชิงประชาสังคม

อุดมการณ์ในการจัดสร้างและการดำเนินงาน ในรูปแบบเชิงประชาสังคมแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ คือ อุดมการณ์ในการก่อตั้งศูนย์แต่ละศูนย์ฯ อุดมการณ์ในการทำงาน และอุดมการณ์ในการทำงานภายในองค์กร สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1) อุดมการณ์ในการก่อตั้งศูนย์ฯ

แรกเริ่มเกี่ยวกับอุดมการณ์ในการจัดสร้างศูนย์ฯ เพื่อช่วยเหลือผู้อพยพ เกิดจากเจ้าอาวาสโบสถ์นักบุญอันนาคนเก่า ต้องการที่จะช่วยเหลือผู้อพยพ เนื่องจากจังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดที่มีผู้อพยพอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและมีผู้ติดตามมาจำนวนไม่น้อย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นเด็กที่ติดตามมาด้วย ผู้อพยพส่วนใหญ่เหล่านี้จะพักอาศัยอยู่บริเวณโดยรอบของพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร อีกทั้งยังไม่ได้รับการศึกษา ไม่ได้รับสิทธิมนุษยชนเท่าที่มนุษย์ควรรับ และยังสามารถก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาต่อตัวผู้อพยพและตัวเด็กเอง เช่น ปัญหาการถูกข่มขืน ปัญหาการค้าแรงงานเด็ก เป็นต้น เจ้าอาวาสโบสถ์นักบุญอันนาคนเก่าจึงได้ประสานงานกับพระคาร์ดินัล (สมณศักดิ์สูงสุดในพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก รองจากสมเด็จพระสันตะปาปา) เพื่อจัดตั้งศูนย์คาทอลิกนักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นขึ้น เพื่อช่วยเหลือในด้านประชาสังคมให้แก่เด็กอพยพให้

ได้รับการศึกษาในวิชาต่าง ๆ และป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นภัยต่อตัวผู้อพยพ และสังคมในภายภาคหน้า

หลังจากที่ศูนย์นักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นได้ถูกจัดตั้งขึ้นมา 1 ปีแล้วนั้น ต่อมาผู้บริหารศูนย์คาทอลิกนักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นคนเก่าได้มีความต้องการในการจัดสร้างศูนย์เพิ่มเติม เนื่องจากต้องการขยายพื้นที่ของกิจกรรมเชิงประชาสังคมให้ผู้อพยพสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงกว้างขวางมากขึ้น เปิดโอกาสและช่องทางในการเข้าถึงการศึกษาให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น อีกทั้งศูนย์อันนาก็ไม่สามารถรองรับจำนวนคนได้ทั้งหมด จึงมีการจัดตั้งสาขาอื่น ๆ เพิ่มเติม คือ ศูนย์มาริสต์เพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นและศูนย์คาทอลิกนักบุญยอากิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น

ระบบการทำงานของศูนย์คาทอลิกนักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น ศูนย์มาริสต์เพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น และ ศูนย์คาทอลิกนักบุญยอากิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น จะมีระบบการทำงานที่เป็นระบบและเป็นขั้นตอน จากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามและการสัมภาษณ์ พบว่า ศาสนจักรโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ได้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 เขตสังฆมณฑล ซึ่งศูนย์ฯ เหล่านี้จะมีพื้นที่อยู่ในเขตสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร (สังฆมณฑลกรุงเทพฯ จะมีอาณาเขตครอบคลุม 11 จังหวัด คือ กรุงเทพฯ ฉะเชิงเทรา (บางส่วน) นครนายก (เฉพาะอำเภอบ้านนา) นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สุพรรณบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา และอ่างทอง) โดยมีพระสังฆราชเป็นประมุข พระสังฆราชที่มีลำดับใหญ่ที่สุด คือ สถาปประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย หรือเรียกกันว่า สถาบพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย

อีกหน่วยงานหนึ่งที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อดูแลงานด้านฝ่ายสังคมของศาสนาคริสต์คาทอลิกโดยตรง คือ ฝ่ายสังคม จะทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับงานสังคมทั้งหมด จะประกอบไปด้วยคณะกรรมการมาธิการหลายหน่วยงานที่เข้ามาช่วยจัดการดูแลงานในฝ่ายสังคม ทำหน้าที่ประสานงานและจัดการงานแต่ละแผนก รวมไปถึงการจัดการด้านการเงิน ซึ่งฝ่ายสังคมจะถูกแบ่งออกเป็นหลายแผนกแยกย่อยออกไป เช่น แผนกผู้คุมขัง แผนกสตรี แผนกสุขภาพอนามัย เป็นต้น และศูนย์เหล่านี้จะอยู่ในการดูแลของแผนกกลุ่มชาติพันธุ์ อีกทั้งยังมีพระสังฆราชฝ่ายสังคมคอยกำกับดูแลอยู่ ซึ่งในทุกส่วนการทำงานจะมีกระทำงานสอดรับประสานกัน และจะทำการประชุมร่วมกันทุกแผนกในทุก ๆ 3 เดือน ซึ่งจากการวางระบบในการทำงานของศูนย์ที่มีการวางระบบแบบเป็นขั้นเป็นตอน และมีความเกี่ยวเนื่องประสานกัน แสดงให้เห็นถึงการพยายามที่จะสร้างความเป็นระบบระเบียบภายในองค์กรภาคประชาสังคม ที่ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารกันแต่ละหน่วยงานในทุก ๆ แผนก แสดงถึงความเป็นชุมชนขององค์กรศาสนาในหลากหลายมิติและหลากหลายด้านในการทำงาน

ศูนย์คาทอลิกนักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นถือเป็นศูนย์หลัก เป็นศูนย์ที่ใหญ่ที่สุด ที่ต้องเป็นผู้ประสานงานกับศูนย์มาริสต์เพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น ศูนย์คาทอลิกนักบุญอากิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น และฝ่ายสังคม เพื่อดำเนินการในด้านต่าง ๆ แต่ถึงแม้ศูนย์ทั้งหมดจะขึ้นอยู่กับฝ่ายสังคมแล้ว ศูนย์ก็ยังขึ้นอยู่กับโบสถ์นักบุญอันนาด้วยเป็นสำคัญ เนื่องจากศูนย์คาทอลิกนักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นได้ถูกจัดสร้างขึ้นเป็นที่แรกและอยู่ภายในพื้นที่โบสถ์ ทำให้ศูนย์ฯ ต้องขึ้นอยู่กับ ความดูแลของโบสถ์ และเนื่องจากศูนย์นักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพเป็นศูนย์หลักในการจัดสร้างศูนย์ สาขาอีก 2 ศูนย์ คือ ศูนย์มาริสต์เพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นและศูนย์คาทอลิกนักบุญอากิมเพื่อผู้อพยพ ย้ายถิ่น ทำให้ศูนย์ทั้ง 2 สาขานี้ขึ้นอยู่กับความดูแลของโบสถ์นักบุญอันนาด้วยเช่นกัน

2) อดมการณ์ในการทำงาน

อดมการณ์ในการทำงานเชิงประชาสังคมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักในการดำเนินงานนั้น บุคคลมีอดมการณ์ในการทำงานที่คล้ายคลึงกัน มีอดมการณ์หลักในการทำงานด้านนี้ คือ มุ่งหมาย ที่จะช่วยเหลือคนด้อยโอกาส เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและสังคมในอนาคตให้เข้มแข็งขึ้น ซึ่งการทำงานเช่นนี้ต้องมีอดมคติที่แรงกล้าเพื่อเป็นการผลักดันให้สามารถอุทิศตนในการทำงานเชิง ประชาสังคม อีกทั้งยังอาศัยความเชื่อทางหลักศาสนาในการเข้ามาหล่อหลอมจิตใจให้เกิดความ เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อความสุขส่วนรวมอีกด้วย

หลักคำสอนทางศาสนานั้นเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจมาทำงานเชิงประชาสังคม ซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากหลักคำสอนในเรื่องของความรักตามบทบัญญัติพระวรสารมะธะโก บทที่ 10 ข้อที่ 30 ที่กล่าวว่า ท่านจะต้องรักองค์พระผู้เป็นเจ้าพระเจ้าของท่านสุดจิตสุดใจ สุดวิญญาณ สุดสติปัญญา และสุดกำลังของท่าน และข้อที่ 31 ที่กล่าวว่า ท่านจะต้องรักเพื่อนมนุษย์เหมือนรัก ตนเอง ไม่มีบทบัญญัติข้อใดยิ่งใหญ่ไปกว่าบทบัญญัติสองประการนี้ (แผนกพระคัมภีร์ สภา พระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2558) ที่ผู้ทำงานได้นำคำสอนหรือพระคัมภีร์ที่พระผู้เป็น เจ้าได้บัญญัติไว้มาปฏิบัติและเป็นอดมการณ์พื้นฐานในการมาดำเนินงานช่วยเหลือผู้อื่น ในการรัก พระผู้เป็นเจ้าและการมอบความรักให้กับผู้อื่น ผ่านการทำงานเชิงประชาสังคมหรืองานที่อุทิศตน เพื่อช่วยเหลือสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตผู้อื่นหรือสังคมให้ดีขึ้น

ความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้อื่น เป็นเหตุให้แต่ละบุคคลได้เข้ามาทำงานอยู่ในด้าน เกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้อพยพ เนื่องจากมีอดมการณ์ที่ต้องการช่วยเหลือผู้อื่นอย่างแท้จริง แต่ละ บุคคลจะมีอดมการณ์ที่มุ่งหมายจะช่วยเหลือผู้อื่นที่ประสบปัญหาหรือตกอยู่ในความยากลำบาก อย่างจริงจัง เพื่อเป็นการพัฒนาสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคลให้ดีขึ้น ซึ่งไม่ได้เจาะจง ว่าต้องเป็นกลุ่มบุคคลใด แต่เพราะความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้อื่นอย่างแท้จริง จึงเป็นเหตุให้มา ทำงานเชิงประชาสังคมเพื่อช่วยเหลือผู้อพยพดังปัจจุบัน แต่ทั้งนี้ยังพบว่าการที่จะมีอดมการณ์เช่นนี้

ได้ ยังเกิดจากความเชื่อของหลักคำสอนของศาสนาเป็นสำคัญในการกล่อมเกลาจิตใจของบุคคลให้เข้ามาทำงานเชิงประชาสังคม ไม่ว่าจะเป็น การสอนให้รักผู้อื่น การสอนให้รู้จักแบ่งปัน การสอนให้รู้จักให้ การสอนให้รู้จักเสียสละ ตามที่พระเยซูได้สอนไว้ในคัมภีร์มาปฏิบัติและเป็นอุดมการณ์ในการทำงาน

ผู้ที่ดำเนินงานส่วนใหญ่จะมีความเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกมาตั้งแต่เกิด ทำให้รู้จักพิธีกรรมและคัมภีร์ในวิธีการปฏิบัติตนตามกระบวนการทางศาสนาเป็นอย่างดี ซึ่งศาสนาถือเป็นสิ่งที่พึ่งทางใจของมนุษย์ มีหลักธรรมคำสอนที่มุ่งหมายสั่งสอนให้คนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีเหตุผล และศรัทธาในความถูกต้อง บุคคลจะมีการยึดหลักธรรมในการดำเนินชีวิต เพราะหลักธรรมเป็นคำสอนที่จะช่วยแก้ไขปัญหาและอุปสรรค เพื่อให้ทุกคนได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ และจากอุดมการณ์การทำงานในข้างต้นนี้เองที่ทำให้เกิดภาคประชาสังคมขององค์กรพัฒนาเอกชนทางศาสนาขึ้น เกิดการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีเป้าประสงค์ร่วมกัน เพื่อปฏิบัติกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน กลายเป็นพลังอำนาจของภาคประชาสังคมที่เกิดขึ้น นอกเหนือจากอำนาจของภาครัฐและอำนาจภาคธุรกิจ

3) อุดมการณ์ภายในองค์กร

ความเป็นองค์กรนั้นประกอบไปด้วยการทำงานของหลากหลายฝ่าย โดยในที่นี้ จะนิยามคำว่าองค์กรที่ประกอบไปด้วย โบสถ์นักบุญอันนา จ.สมุทรสาคร ศูนย์นักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น ศูนย์นักบุญยออาคิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น และศูนย์มาริสต์เพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น ซึ่งการทำงานภายในองค์กรนั้น จะเป็นการประสานความร่วมมือกันของหลายบุคคล และหลายภาคส่วนเข้าด้วยกัน

จากการทำงานภายในองค์กรที่ต้องมีการปลูกฝังด้านความคิดผ่านกระบวนการขัดเกลาทางศาสนาที่นับถือศาสนาเดียวกันนั้น ทำให้หลายบุคคลและหลายภาคส่วนทำงานประสานกันอย่างมีความร่วมมือกันผ่านการขัดเกลาจากหลักคำสอนของศาสนา อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับผู้ที่มีอำนาจในการประสานงานภายในองค์กรให้มีความร่วมมือและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในทุกส่วน ที่ต้องมีความเป็นผู้นำ บอกถึงเป้าหมายที่ชัดเจนขององค์กรและมีความสามารถในการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวให้เกิดขึ้นภายในองค์กรได้ นอกจากนี้ การที่จะสามารถทำงานร่วมกันเป็นองค์กรได้จะต้องมีเป้าหมายในการดำเนินงานที่ชัดเจนในการกำหนดทิศทางขององค์กร ทั้งวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กร แนวทางการบรรลุเป้าหมาย และต้องมีวิธีการและรูปแบบในการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้า การทำงานร่วมกันภายในองค์กรนั้น นอกจากจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดในการดำเนินงาน กระบวนการขัดเกลาทางศาสนาที่เข้ามาช่วยสร้างความเป็นองค์กร และผู้นำที่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นภายในองค์กรแล้ว ยังต้องมีการจัด

กิจกรรมเพื่อสานสัมพันธ์กันในองค์กร คือ การสมัมนาร่วมกันภายในองค์กรในทุก ๆ ปี ปีละ 1 ครั้ง การฉลองเทศกาลต่าง ๆ ร่วมกัน หรือการประชุมร่วมกันทุกวันจันทร์ จุดประสงค์สำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นี้นี้ร่วมกัน คือ เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความสามัคคี ทุกคนหรือทุกฝ่ายทำงานประสานกัน มีจุดหมายเดียวกัน มีความร่วมมือกัน มีวิสัยทัศน์ร่วมกันภายในองค์กร และทำให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียว (Unity) ขึ้นภายในองค์กร และให้บุคลากรภายในองค์กรรู้จักกันอย่างทั่วถึง เกิดความรัก ความสมานฉันท์กัน สร้างความเป็นปึกแผ่น และเกิดความเป็นภาคประชาสังคมภายในองค์กรมากขึ้น

จากที่กล่าวไปทั้งหมดในข้างต้นเกี่ยวกับอุดมการณ์ในการทำงานภายในองค์กร พบว่าการทำงานภายในองค์กรนั้น ต้องเป็นการประสานความร่วมมือของหลายบุคคลและหลายภาคส่วนภายในองค์กรเข้าด้วยกัน ซึ่งการที่จะสร้างความเป็นหนึ่งเดียวนั้น จะสร้างผ่านกระบวนการขัดเกลาทางศาสนา ความสามารถของผู้นำในองค์กร มีแนวทาง วิธีการในการดำเนินงาน และมีเป้าหมายขององค์กรที่ชัดเจน กล่าวคือ การจัดตั้งศูนย์ต่าง ๆ ขึ้นเป็นองค์กรนี้ เพื่อที่ต้องการจะช่วยเหลือผู้อพยพให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีวิสัยทัศน์ร่วมกันภายในองค์กร นอกจากนี้ยังต้องมีการจัดกิจกรรมเพื่อสานสัมพันธ์ในองค์กรให้เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความร่วมมือและความสามัคคีในการทำงานภายในองค์กร ทำให้บุคลากรภายในองค์กรทำงานประสานกัน เพื่อให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวในการทำงานภายในองค์กรขึ้น การทำงานภายในองค์กรแสดงให้เห็นถึงความเป็นภาคประชาสังคมขององค์กรพัฒนาเอกชนทางศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกที่เกิดขึ้น ที่เข้ามาช่วยเหลือและพัฒนาสังคมนอกเหนือจากการทำงานขององค์กรภาครัฐและภาคเอกชน เป็นองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานร่วมกับประชาชนหรือผู้อพยพโดยไม่แสวงหากำไร แต่ทำงานด้วยอุดมการณ์ที่ต้องการช่วยเหลือผู้อื่น และมีแนวทางในการปฏิบัติอยู่บนพื้นฐานหลักคำสอนของศาสนาจักรคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

รูปแบบการจัดกิจกรรมเชิงประชาสังคมต่อผู้อพยพภายในศูนย์ฯ

การจัดกิจกรรมเชิงประชาสังคมภายในศูนย์ต่าง ๆ นั้น จะแบ่งออกเป็น 5 กิจกรรมหลัก 9 กิจกรรมย่อย ดังนี้

1) การจัดการเรียนการสอนเด็ก

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กจะมีทั้ง 3 ศูนย์ฯ คือ ศูนย์คาทอลิกนักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น ศูนย์มาริสต์เพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น และศูนย์คาทอลิกนักบุญยออาคิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อการศึกษาและให้ความรู้แก่เด็กอพยพ โดยไม่มีการเก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งจะเปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิชาหลัก มีอยู่ด้วยกัน 4 วิชา คือ วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาพม่า และวิชาคณิตศาสตร์ จะเปิดสอน

วันจันทร์ - วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 08.30 น. - 14.30 น. และมีการเปิดเทอม-ปิดเทอม ตามกฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กอพยพ เกิดจากการที่ผู้ปกครองพาเด็กมาสมัครเรียน ต้องมีการเซ็นติบิยินยอมเพื่อให้บุตรหลานเข้ามาเรียนโรงเรียนและมีการถ่ายสำเนาบัตรประจำตัวของผู้ปกครองเก็บไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการสมัครเรียนของบุตรหลาน

หนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน จะเป็นหนังสือที่สั่งซื้อมาจากพม่าโดยตรงทั้งหนังสือเรียนภาษาพม่า หนังสือคณิตศาสตร์ แต่ในวิชาอื่น ๆ จะใช้หนังสือของไทย โดยครูผู้สอนจะประชุมร่วมกันเพื่อเลือกหนังสือตามความเหมาะสมแต่ละระดับชั้น และแต่ละศูนย์จะใช้หนังสือเหมือนกันหมด จะมีการเก็บค่าหนังสือเรียนประมาณ 0-100 บาท ต่อ 1 ภาคเรียน ตามแต่ราคาหนังสือกำหนด ซึ่งหากไม่มีราคาที่สูงมากเกินไปทางศูนย์จะออกค่าใช้จ่ายให้ แต่หากมีราคาที่สูง ทางศูนย์จะเก็บเงินบางส่วนเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมในค่าใช้จ่าย และในส่วนของ การออกข้อสอบ คุณครูที่สอนในแต่ละศูนย์ แต่ละวิชา จะมารวมตัวกันเพื่อออกข้อสอบร่วมกัน

ถึงแม้ภายในศูนย์จะมีระดับชั้นตั้งแต่อนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6 แต่การแบ่งห้องเรียน จะเป็นการแบ่งห้องเรียนตามระดับ คือ ห้องเรียนระดับ A = ตีมาก, ห้องเรียนระดับ B = ดี, ห้องเรียนระดับ C = พอใช้, ห้องเรียนระดับ D = น้อย(ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กระดับเนิสเซอร์รี่หรือเด็กระดับอนุบาล) โดยครูพม่าประจำศูนย์แต่ละศูนย์จะเป็นคนคัดแยกเด็กไปตามห้องเรียนระดับต่าง ๆ ซึ่งการคัดแยกนั้นจะใช้ภาษาพม่าในการวัดพื้นฐานของเด็กเป็นเกณฑ์ในการแบ่งระดับห้องเรียน และภายในห้องเรียนระดับต่าง ๆ ก็จะมีการแบ่งกลุ่มแยกย่อยออกไปอีกหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มเด็กเล็ก กลุ่มเด็กโต เป็นต้น เพราะแต่ละบุคคลจะมีพื้นฐานในภาษาพม่าที่แตกต่างกัน การแบ่งห้องเรียนออกเป็นระดับ A-D เช่นนี้ เนื่องจากภายในศูนย์การเรียนแต่ละแห่งจะมีห้องเรียนที่จำกัด และบุคลากรครูที่จำกัด จึงทำให้ไม่สามารถแบ่งออกเป็นตามแต่ละระดับชั้นได้ อีกทั้งหากมีห้องเรียนมากเกินไปครูผู้สอนประจำแต่ละศูนย์ก็ไม่สามารถดูแลเด็กทั้งหมดได้อย่างทั่วถึง

การจัดการเรียนการสอนมีวิธีการแบ่งครูผู้สอน คือ วิชาภาษาไทยจะมีครูไทยเป็นผู้สอน วิชาภาษาอังกฤษ จะมีคณะบราเดอร์หรือซิสเตอร์ หรือที่เรียกว่า ‘คณะนักบวช’ มาอาสาเป็นครูผู้สอน คณะนักบวชที่สอนภาษาอังกฤษภายในศูนย์นักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นและศูนย์นักบุญยออาคิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น จะยังไม่มีคะแนนนอน และการหมุนเวียนสลับเปลี่ยนกันไปตามคณะนักบวชต่าง ๆ แต่ศูนย์มาริสต์เพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นจะมีคณะนักบวชจากคณะมาริสต์มาอาสาเป็นครูผู้สอนอยู่ประจำ เพียงแต่อาจมีการหมุนเวียนบุคลากร แต่ทั้งนี้ บุคลากรที่มาสอนก็จะยังคงอยู่ภายในกลุ่มคณะนักบวชมาริสต์ ซึ่งคณะนักบวชมาริสต์ถือเป็นกลุ่มคณะนักบวชที่สำคัญกลุ่มหนึ่งของโลก มีส่วนเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องของการศึกษาเป็นอย่างมาก นอกจากนี้

วิชาภาษาอังกฤษยังมีการดำเนินการเรียนการสอนโดยครูพม่าอาทิตย์ละ 1 คาบเรียน/อาทิตย์ วิชาพม่าจะมีครูพม่าเป็นผู้สอน และวิชาคณิตศาสตร์จะมีทั้งครูไทยและครูพม่าเป็นผู้สอน

ครูประจำภายในศูนย์ฯ แต่ละศูนย์ โดยหลักแล้วจะมีจำนวน 4 คนต่อศูนย์ฯ ที่สำคัญคือจะต้องมีครูคนไทย 1 คน ครูคนพม่า 1 คน ในแต่ละศูนย์ฯ ซึ่งครูคนไทยจะเป็นแกนนำสำคัญในการจัดระเบียบกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ภายในศูนย์ฯ ที่ตนเองรับผิดชอบ ครูไทยและครูพม่าจะมีการว่าจ้างเข้ามาทำงาน โดยครูคนไทยจะรับจากวุฒิ ม.6 ขึ้นไป และครูคนพม่าจะรับจากวุฒิ ป.ตรี ขึ้นไป แต่ในส่วนของคุณะบราเตอร์และซิสเตอร์หรือที่เรียกว่า ‘คณะนักบวช’ จะคณะนักบวชที่อาสาสมัครเข้ามาช่วยสอนโดยที่ไม่มีค่าจ้าง

การจัดการเรียนการสอนขึ้นนี้ เพื่อเป็นการให้ความรู้และการศึกษาแก่เด็กอพยพ มีวิชาหลัก คือ วิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาพม่า และคณิตศาสตร์ เพื่อให้เด็กได้รู้ภาษาไทย ภาษาพม่า และภาษาอังกฤษมากขึ้น สามารถพูด ฟัง อ่าน เขียนได้ และคณิตศาสตร์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและอนาคตในภายภาคหน้าในการดำเนินชีวิตได้ ซึ่งจะเน้นด้านภาษาเป็นสำคัญเนื่องจากต้องการที่จะให้เด็กอพยพสามารถเอาตัวรอดในสังคมและดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข

2) การจัดกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการเรียนของเด็ก

การจัดกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการเรียนของเด็ก คือ กิจกรรมเชิงประชาสังคมอื่น ๆ ของเด็กที่ทางศูนย์ฯ จัดให้เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมนอกเหนือจากการเรียนการสอนหนังสือ แบ่งออกเป็น 4 กิจกรรม ได้แก่ การจัดการในเรื่องของอาหาร การจัดเวรทำความสะอาด การจัดรถรับ-ส่งเด็กนักเรียน และการทำน้ายาล้างจานใช้เอง สามารถอธิบายได้ ดังนี้

2.1 การจัดการในเรื่องของอาหาร

ในส่วนของการจัดการเรื่องอาหารสำหรับเด็กนั้น ในตอนเย็นก่อนวันรุ่งขึ้นทางเจ้าหน้าที่ประสานงานภายในศูนย์ฯ เป็นผู้ไปขอรับบริจาคนมโรงเรียนจากโรงเรียนอื่น ๆ ในเครือของโรงเรียนคริสต์คาทอลิก เพื่อมากระจายให้แก่เด็กในศูนย์ฯ ต่าง ๆ และจะนำมาแจกเด็ก เพื่อให้ได้รับประทานในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน เป็นการเสริมสร้างวิตามิน เพิ่มแคลเซียม เสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กที่กำลังอยู่ในวัยเจริญเติบโต โดยจะให้เด็ก ๆ จะได้รับประทานฟรี

ส่วนการรับประทานอาหารในตอนกลางวัน จะมีการจัดเตรียมอาหารจากศูนย์ฯ นักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น และแจกจ่ายให้กับศูนย์ฯ มาริสต์เพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น และศูนย์ฯ นักบุญยอากิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น เพื่อให้ได้อาหารในการรับประทานและรสชาติของอาหารที่เหมือนกันในทุกศูนย์ฯ แต่ในการรับประทานอาหารกลางวัน จะมีค่าใช้จ่าย โดยการเก็บเงินจากเด็ก

ๆ วัน ละ 5 บาท/1 มื้อ แต่ถึงแม้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมจะไม่มีเงินจ่ายหรือไม่ได้จ่ายเงิน ก็จะทำให้เด็ก รับประทานอาหารเช่นกัน การเก็บเงินเช่นนี้ จะเก็บเงินได้ประมาณ 15,000 บาท/เดือน แต่รายจ่ายสำหรับค่าอาหารจะตกอยู่ที่ประมาณ 15,000 บาท/อาทิตย์ ซึ่งถือว่าไม่ได้กำไร และไม่ เพียงพอต่อรายจ่าย แต่การเก็บเงินเช่นนี้ เพื่อให้เด็กรู้ถึงคุณค่าของอาหารและไม่กินทิ้งกินขว้าง

เมื่อถึงเวลาในการรับประทานอาหาร จะให้เด็กท่องบทสวดก่อนที่จะ รับประทานอาหารในแต่ละมื้อ ซึ่งแต่ละศูนย์ก็จะมีวิธีการแตกต่างกันไป เช่น ศูนย์นักบุญอันนาเพื่อ ผู้ป่วยย่ำถื่นจะสวดบทสวดก่อนกินข้าวว่า ‘ข้าวทุกจาน อาหารทุกอย่าง อยู่กินทั้งขว้าง เป็น ของมีค่า หลายคนเหนื่อยยาก ลำบากหนักหนา กว่าจะได้มา เปลืองแรงเปลืองทุน ขอบคุณทุกท่าน ปราณีเกื้อหนุน ทดแทนพระคุณ ด้วยการทำดี’ แต่ที่ศูนย์มาริสต์เพื่อผู้ป่วยย่ำถื่น จะมีการสวด เป็นบทสวดขอบคุณพระเจ้าเฉพาะตามแบบของศาสนาคริสต์ เป็นต้น แต่ท้ายที่สุดแล้ว การท่องบท สวดก่อนรับประทานอาหารก็มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กได้ระลึกถึงคุณค่าของอาหารที่ได้รับประทาน

2.2 การจัดเวรทำความสะอาด

การจัดเวรทำความสะอาด คือ ในทุกเช้า จะมีการเก็บขยะบริเวณโดยรอบพื้นที่ ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดโต๊ะเรียนให้เป็นระเบียบทุกครั้งหลังเลิกเรียน การทำความสะอาด พื้น รวมถึงการล้างจาน และล้างห้องน้ำ การจัดเวรจะมีลักษณะเป็นการจัดเวรกันเอง โดยครูที่ประจำอยู่แต่ละศูนย์ จะเป็นผู้วางแผนในการดำเนินงานในการแบ่งเวรกันทำของเด็ก นักเรียน ซึ่งจะมีการจัดเวรทั้งในตอนเช้าและตอนบ่ายหลังรับประทานอาหาร

ศูนย์นักบุญอันนาเพื่อผู้ป่วยย่ำถื่นจะมีการแบ่งเวร คือ ในตอนเช้าจะแบ่งให้ แต่ละระดับรับผิดชอบสลับกันไปแต่ละวัน อย่างเช่น วันจันทร์ - ห้องเรียนระดับ A, วันอังคาร - ห้องเรียนระดับ B, วันพุธ - ห้องเรียนระดับ C, วันพฤหัสบดี-ห้องเรียนระดับ A, วันศุกร์-ห้องเรียน ระดับ B เป็นต้น สลับสับเปลี่ยนเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ และหลังจากที่รับประทานอาหารเสร็จแล้ว จะเป็น ส่วนการรับผิดชอบของห้องเรียนระดับ A เพียงห้องเดียว ในการ ถูพื้น กวาดพื้น ล้างจาน จัดโต๊ะ ล้างห้องน้ำ ซึ่งจะมีห้องเรียนระดับ B มาช่วยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการเรียนรู้งานและเตรียม ความพร้อมในเรื่องของหน้าที่การรับผิดชอบเข้าสู่ห้องเรียนระดับ A

ศูนย์มาริสต์เพื่อผู้ป่วยย่ำถื่นจะมีการแบ่งเวร คือ ในตอนเช้าจะแบ่งให้ทุกคน ช่วยกันเก็บขยะในแต่ละวัน และหลังจากที่รับประทานอาหารเสร็จในตอนกลางวัน จะเป็นส่วนการ รับผิดชอบของห้องเรียนระดับ A เพียงห้องเดียวในการ ถูพื้น กวาดพื้น ล้างจาน จัดโต๊ะ ล้างห้องน้ำ ซึ่งจะมีห้องเรียนระดับ B มาช่วยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการเรียนรู้งานและเตรียมความพร้อมใน เรื่องของหน้าที่การรับผิดชอบเข้าสู่ห้องเรียนระดับ A

ศูนย์นักบุญอากิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นจะมีการแบ่งเวร คือ ในตอนเช้าจะแบ่งให้ห้องเรียนแต่ละระดับรับผิดชอบผลัดกันไปแต่ละวัน อย่างเช่น วันจันทร์ - ห้องเรียนระดับ A, วันอังคาร - ห้องเรียนระดับ B, วันพุธ - ห้องเรียนระดับ C, วันพฤหัสบดี - ห้องเรียนระดับ A, วันศุกร์ - ห้องเรียนระดับ B เป็นต้น สลับสับเปลี่ยนเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ (ที่ละวันห้องเรียนระดับ D เนื่องจากห้องนี้จะเป็นเด็กเนิสเซอร์รี่หรือเด็กระดับอนุบาล) และหลังจากที่รับประทานอาหารเสร็จแล้ว จะเป็นส่วนการรับผิดชอบของแต่ละห้องตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น กวาดพื้นและถูพื้น - ห้องเรียนระดับ A, ล้างห้องน้ำ - ห้องเรียนระดับ B, ล้างจานและจัดโต๊ะ - ห้องเรียนระดับ C และจะสลับสับเปลี่ยนหน้าที่รับผิดชอบตามแต่ละห้องเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ (ที่ละวันห้องเรียนระดับ D เนื่องจากห้องนี้จะเป็นเด็กเนิสเซอร์รี่หรือเด็กระดับอนุบาล)

จะเห็นได้ว่าแต่ละศูนย์มีการจัดเวรที่คล้ายคลึงกัน การจัดเวรทำความสะอาดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้งานบ้าน มีความรับผิดชอบมากขึ้นทั้งต่อตนเองและระดับส่วนรวม รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย รู้จักความมีระเบียบ สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้กับเด็ก

2.3 การจัดรถรับ – ส่งเด็กนักเรียน

การจัดรถรับส่งเด็กนักเรียนนั้นจะมีในทุก ๆ ศูนย์ เป็นบริการเสริมพิเศษสำหรับเด็กที่ต้องการบริการการรับ – ส่งในทุกวันที่มาเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเด็ก เนื่องจากการจัดรถรับ – ส่งเด็กนักเรียนนี้ จะมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 200 – 300 บาท ต่อ 1 เดือน และต่อ 1 คน ขึ้นอยู่กับระยะทางจากบ้านมาศูนย์ฯ รถที่ใช้ในการบริการจะเป็นรถที่ทางองค์กรของรับบริจาคมาจากโรงเรียนในเครือโรงเรียนคริสต์คาทอลิกและอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นรถเก่าหรือรถที่ไม่ได้ใช้แล้ว และการเก็บค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ถือว่าไม่ได้กำไรและขาดทุนอยู่ไม่น้อยในส่วนของการค่าน้ำมันและค่าบำรุงรักษารถ แต่ที่ต้องมีการเก็บค่าใช้จ่ายเนื่องจากต้องการให้ผู้ปกครองของเด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบดูแลชีวิตและการศึกษาของบุตรหลาน และไม่ได้มองว่าของทุกอย่างต้องได้ฟรีเสมอไป

2.4 การจัดทำน้ายาล้างจาน

การทำน้ายาล้างจานใช้เอง จะทำจากศูนย์นักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพและกระจายให้กับศูนย์อื่น ๆ ระยะเวลาในการทำไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับว่าน้ายาล้างจานใกล้หมดเมื่อไรก็จะทำ การที่กิจกรรมการทำน้ายาล้างจานจะจัดขึ้นจากศูนย์นักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นเพียงศูนย์เดียว ซึ่งเมื่อถึงเวลาที่ต้องปฏิบัติ จะมีคุณครูมาสอน คอยควบคุมและให้เด็กนักเรียนได้ลงมือทำเอง ซึ่งเด็กนักเรียนที่ทำจะเป็นห้องเรียนระดับ B เนื่องจากห้องเรียนระดับ A จะรับผิดชอบในส่วนของกิจกรรมเวรทำความสะอาดโดยส่วนใหญ่ กิจกรรมการทำน้ายาล้างจานจัดขึ้นเพื่อประหยัด

งบประมาณรายจ่ายภายในองค์กร และเพื่อเสริมสร้างให้เด็กได้รับรู้ถึงกรรมวิธีการทำน้ายาล้างจาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคตได้

3) การจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่

การจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่จัดขึ้นในทุก ๆ วันอาทิตย์ เวลา 09.00 - 12.00 น. จะมีการสอนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แต่ที่เน้นโดยหลักคือการสอนภาษาไทย ซึ่งสถานที่ในการสอนจะขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เรียนและการเดินทางมาเรียนของผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นหลัก ในปัจจุบันมีผู้เรียนประมาณ 10 - 20 คน จึงใช้สถานที่ในการจัดการเรียนการสอนที่ศูนย์นักบุญอากิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น โดยกิจกรรมการเรียนการสอนผู้ใหญ่จะเปิดให้บุคคลทุกคนที่สนใจ มีอายุมากพอจนไม่สามารถเข้าเรียนในกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กได้ และเป็นผู้อพยพ สามารถเข้ามาสัมผัสเรียนได้เลย เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้อพยพนอกเหนือจากเด็กได้เข้ามาเรียนหนังสือกันมากขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่ได้เพิ่มทักษะทางด้านภาษาไทยและภาษาอังกฤษมากขึ้น

4) การจัดตรวจสุขภาพประจำปี

การจัดตรวจสุขภาพประจำปีจะจัดขึ้นทุกปี ประมาณปีละ 3 ครั้ง โรงพยาบาลในเครือของคริสตคาทอลิกจะเป็นคนมาจัดกิจกรรมให้ฟรี เช่น โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ เป็นต้น จะมีทั้งมาตรวจสุขภาพเด็กในวันธรรมดาตามศูนย์ต่าง ๆ และแบบมาตรวจในวันเสาร์ - วันอาทิตย์ที่แต่ละศูนย์ฯ ตามที่โรงพยาบาลกำหนด หากโรงพยาบาลเข้ามาจัดกิจกรรมในวันเสาร์ - วันอาทิตย์ทางศูนย์นั้น ๆ จะมีบริการรถรับ - ส่งให้ฟรี สำหรับเด็กและผู้ปกครองภายในศูนย์นั้น ๆ การจัดกิจกรรมตรวจสุขภาพประจำปีนี้ จัดขึ้นเนื่องจากผู้อพยพเหล่านี้ขาดโอกาสในการเข้าถึงสิทธิในการรักษาพยาบาล เพื่อให้ผู้อพยพได้เข้าถึงและได้รับสิทธิในส่วนนี้มากขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

5) การจัดกิจกรรมตามวันสำคัญต่าง ๆ

การจัดกิจกรรมตามวันสำคัญนั้นจะมีขึ้นตามวันสำคัญต่าง ๆ ซึ่งวันที่สำคัญหลัก ๆ ที่จัดกิจกรรมขึ้น ได้แก่ วันพ่อ วันแม่ วันคริสต์มาส วันเด็ก วันกสิกรรม โดยแต่ละกิจกรรมตามวันสำคัญนั้นก็จะจัดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของแต่ละวันนั้น ๆ อธิบายได้ว่า

5.1 การจัดกิจกรรมวันพ่อ จะมีการเชิญพ่อของเด็กอพยพที่กำลังศึกษาอยู่ที่ศูนย์ทั้ง 3 ศูนย์ มารวมตัวกันที่ศูนย์นักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพ (ศูนย์หลัก) เพื่อเป็นการเทิดทูนพระเกียรติคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และให้ระลึกถึงพระคุณของบิดา ยกย่องบทบาทของบิดาที่มีต่อครอบครัวและสังคม และให้ลูกแสดงความกตัญญูต่อบิดา

5.2 การจัดกิจกรรมวันแม่ จะมีการเชิญแม่ของเด็กอพยพที่กำลังศึกษาอยู่ที่ศูนย์ทั้ง 3 ศูนย์ มารวมตัวกันที่ศูนย์นักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพ (ศูนย์หลัก) เพื่อเป็นการเทิดทูนพระเกียรติคุณ

ของพระบรมราชินีนาถ และให้ระลึกถึงพระคุณของมารดา ยกย่องบทบาทของมารดาที่มีต่อครอบครัวและสังคม และให้ลูกได้แสดงความกตัญญูต่อมารดา

5.3 การจัดกิจกรรมวันคริสต์มาส จะนำเด็กอพยพที่กำลังศึกษาอยู่ที่ศูนย์ทั้ง 3 ศูนย์ มารวมตัวกันที่ศูนย์นักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพ (ศูนย์หลัก) เพื่อเฉลิมฉลองถึงวันประสูติของพระเยซู และเป็นการฉลองความรักที่พระเจ้ามีต่อมนุษยโลก เนื่องจากทางโบสถ์และทางศูนย์ถูกจัดขึ้นโดยองค์กรเอกชนทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

5.4 การจัดกิจกรรมวันเด็ก จะนำเด็กอพยพที่กำลังศึกษาอยู่ที่ศูนย์ทั้ง 3 ศูนย์ มารวมตัวกันที่ศูนย์นักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพ (ศูนย์หลัก) เพื่อต้องการให้เด็กได้มีความสุข เล่นถึงถึงความสำคัญของเด็ก และเพื่อให้เด็กได้ตระหนักถึงบทบาทสำคัญของตนเองที่จะเป็นส่วนหนึ่งสำคัญในการพัฒนาสังคมในภายภาคหน้า

5.5 การจัดกิจกรรมวันกีฬา จะนำเด็กอพยพที่กำลังศึกษาอยู่ที่ศูนย์ทั้ง 3 ศูนย์ มารวมตัวกันที่ศูนย์นักบุญอันนาเพื่อผู้อพยพ (ศูนย์หลัก) เพื่อสร้างความสามัคคีกันภายในหมู่คณะ สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น เรียนรู้ถึงการเป็นผู้ให้และผู้รับ

จากกิจกรรมเชิงประชาสังคมทั้งหมด 5 กิจกรรมที่ได้กล่าวไปข้างต้น เป็นการจัดสร้างกิจกรรมเชิงประชาสังคมขององค์กรพัฒนาเอกชนทางศาสนาในการเข้ามาช่วยเหลือและพัฒนาผู้อพยพให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ภายในสังคมนี้ได้อย่างปกติสุข เพื่อประโยชน์สาธารณะ ลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มสิทธิต่าง ๆ ที่ผู้อพยพควรได้รับ ผ่านการจัดกิจกรรมและการประสานความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในองค์กร

สรุป

อุดมการณ์ส่วนบุคคลและอุดมการณ์ภายในองค์กรที่มีการขับเคลื่อนทางด้านความคิด ที่ต้องการการริเริ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประชาสังคม เกิดจากความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้อื่น และหลักคำสอนทางคริสต์ศาสนา ที่เป็นส่วนหนึ่งสำคัญเข้ามาขัดเกลาความคิดของผู้คนให้รู้จักอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและให้ความสำคัญกับสาธารณะชน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญสำหรับการสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นภายในสังคม ไม่ว่าจะเป็น ชุมชนเมือง ชุมชนชนบท ชุมชนผู้อพยพ เป็นต้น ส่งผลให้เกิดความเป็นภาคประชาสังคมขององค์กรพัฒนาเอกชนทางศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกขึ้น ที่เข้ามาช่วยเหลือและพัฒนาสังคมนอกเหนือจากการทำงานขององค์กรภาครัฐและภาคเอกชน เป็นองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานร่วมกับประชาชนหรือผู้อพยพโดยไม่แสวงหากำไร แต่ทำงานด้วยอุดมการณ์ที่ต้องการช่วยเหลือผู้อื่น มีแนวทางในการปฏิบัติอยู่บนพื้นฐานหลักคำสอนของศาสนาจักรคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก การเกิดขึ้นของภาคประชาสังคมเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาสังคมในปัจจุบันที่ภาครัฐไม่สามารถเข้ามาแก้ไขปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นได้ ภาคประชาสังคมจะเข้า

มาช่วยเหลือและพัฒนาสังคม และมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นต่าง ๆ ต่อสังคมในการกดดันรัฐบาลให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมต่อไป

จากกิจกรรมเชิงประชาสังคมทั้งหมดที่ศูนย์ได้จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้อพยพ ถือเป็นการเข้ามาเติมเต็มภาคประชาสังคมขององค์กรพัฒนาเอกชนทางศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกที่เป็นส่วนสำคัญในการช่วยเหลือผู้อพยพและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้อพยพเป็นอย่างมาก เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาผู้อพยพให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ภายในสังคมได้อย่างปกติสุข ลดความเหลื่อมล้ำในด้าน ๆ และเพิ่มสิทธิต่าง ๆ ที่ควรได้รับให้แก่ผู้อพยพ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ และยกระดับคุณภาพชีวิตมนุษย์ให้มากขึ้นกิจกรรมต่าง ๆ ถูกจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้อพยพย้ายถิ่นที่อาศัยอยู่บริเวณจังหวัดสมุทรสาคร ที่ภาครัฐไม่สามารถเข้ามาจัดการแก้ไขปัญหาหรือเติมเต็มได้ เป็นการเรียนรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ วางแผนพัฒนาพื้นที่และเข้าไปเติมเต็มช่องว่างของสังคม เกิดภาคประชาสังคมที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อพยพขึ้น ซึ่งภาพรวมในการจัดกิจกรรมรูปแบบเชิงประชาสังคมภายในศูนย์ต่าง ๆ ถือว่าประสบความสำเร็จ มีการเปิดโอกาสให้ผู้อพยพทั้งเด็กและผู้ใหญ่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเพิ่มสิทธิในการเข้าถึงการบริการต่าง ๆ ให้กับผู้อพยพ ไม่ว่าจะเป็น สิทธิด้านการศึกษา สิทธิด้านการรักษาพยาบาล สิทธิมนุษยชน หรือการขัดเกลาทางวัฒนธรรมไทยให้กับผู้อพยพ เพื่อให้ผู้อพยพสามารถใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทยได้อย่างปกติสุข แต่ทั้งนี้ ก็ไม่ได้ทำให้หลงลืมวัฒนธรรมดั้งเดิมของผู้อพยพหรือวัฒนธรรมพม่า ยังคงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เห็นได้จากการจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาพม่า การเคารพธงชาติทั้งธงชาติพม่าและธงชาติไทย เป็นต้น ซึ่งถือเป็นกิจกรรมเชิงประชาสังคมที่จัดขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตัวผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยแท้จริง ซึ่งควรมีการพัฒนาหรือการสนับสนุนกิจกรรมภาคประชาสังคมต่าง ๆ ในการช่วยเหลือผู้อพยพต่อไป

ในส่วนของปัญหาและอุปสรรค ด้านการจัดระบบการทำงานภายในองค์กร ควรมีการแบ่งหน้าที่กันทำ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกระจายออกไปในหลาย ๆ ส่วน เพื่อสร้างความร่วมมือและเป็นประชาสังคมในเกิดขึ้นภายในองค์กรมากขึ้น มีการทบทวนถึงกระบวนการในการรับบุคลากรเข้าทำงานหรือมีการจัดตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบในด้านการทำงานต่าง ๆ ภายในองค์กร เช่น หน่วยงานธุรการ หน่วยงานด้านบุคลากร เพื่อเข้ามาจัดการและช่วยประสานงานในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น หรือมีการกระจายอำนาจหน้าที่ไปให้ผู้อื่นภายในองค์กรได้รับผิดชอบมากขึ้น มิใช่การรวบอำนาจหน้าที่ทุกอย่างไว้ในบุคคลเดียว ที่อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงานหรือการทำงานภายในองค์กรไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งปัญหาในด้านบุคลากรภายในองค์กร ที่เป็นผลพวงมาจากการดูแลและจัดวางระบบเพียงคนเดียว ถือเป็นเรื่องยากที่บุคคลเพียงคนเดียวจะสามารถจัดการปัญหาและดูแลทุกอย่างได้ทั้งหมด ซึ่งองค์กรควรหันมาทบทวน ให้ความสำคัญ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ที่จะช่วยป้องกันหรือบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ชูชัย ศุภวงศ์, (2539). เอกสารประกอบการนำเสนอในที่ประชุมวิชาการประจำปีของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข เรื่อง ปฏิรูปเพื่อสุขภาพ ยุทธศาสตร์ใหม่สู่การพัฒนาระบบ. *ประชาสังคมกับการพัฒนาสุขภาพ: ทศวรรษนักคิดในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ.
- ชูชัย ศุภวงศ์. (2540). *แนวคิด พัฒนาการ และข้อพิจารณาเกี่ยวกับประชาสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- แผนกพระคัมภีร์ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2558). พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโก. *พระวรสาร*, 286-287. BIBLIOGRAPHY
- วัลยา มั่นเสกษมสิริกุล. (2551). *กระบวนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กย้ายถิ่นข้ามชาติโดยองค์กรพัฒนาเอกชน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีรบุรณ วิสารทสกุล และ อนุชา พวงสำลี. (2541). *ประชาสังคม: คำ ความคิดและความหมาย*. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- ศรีสุวรรณ จรรยา. (2550). พัฒนาการและบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย. *วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม*, 113-114.
- สุวรรณณี เข้มเจริญ. (2546). ผลกระทบทางด้านสิทธิในการศึกษาของคนไร้สัญชาติในประเทศไทย. *งานวิจัยของประเทศไทยด้านการย้ายถิ่นระหว่างประเทศในยุคโลกาภิวัตน์* (หน้า 23-32). กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุสรณ์ ลิ้มมณี. (2542). *รัฐ สังคม และการเปลี่ยนแปลง: การพิจารณาในเชิงอำนาจ นโยบาย และเครือข่ายความสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เดือนตุลา.
- อนุชา พวงสำลี. (2541). *ประชาสังคม: คำ ความคิดและความหมาย*. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์ . (2545). *การเมืองของพลเมือง = Civicness and selfgovernment*. กรุงเทพฯ: คปไฟ

ภาษาอังกฤษ

- Kristine Misvaer Stenbeck. (2555). *Reaching the unreached: The role of civil society in providing access to education for migrant children from Myanmar in Thailand*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย